

Onor. Bibli. Universitații
din Cluj Sibiu.

Veii Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDEE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népkegyesség lapja

A Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 88
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Pax Britannica

Van már egy fél éve annak, hogy Wallace, az Észak-amerikai Egyesült Államok alelnöke igen érdekes nyilatkozatot tett egy népgyűlés alkalmával. Mindaz, ami egy népgyűlésen történik, nem foglal magában politikai elkötelezettségeket még akkor sem, ha olyan magasállású férfi nyilatkozik meg, mint az Egyesült Államok alelnöke. A népies összejövetelek könnyű atmoszférájában futó érvényességet kap a kimondott szó is, gyakran csak hangulat — igazságok kifejezője, hogy azután szétfoszjon, eltűnjön a levegőben, mint a pára. Így nem csoda, hogy annak idején nem figyelt fel különösebben a nagyvilág Wallace egy akkoriban megtett kijelentésére. De mit is mondott egy fél évvel ezelőtt az Egyesült Államok alelnöke?

Wallace ama népgyűlés alkalmával kerekén kijelentette, hogy olyan lehetőségek nyíltak meg az Újvilág számára, amilyenek talán még évszázadok múlva sem fognak megismétlődni. Elérkezett annak ideje, hogy Amerika az egész világ vezetését magához ragadja és ellenőrzés alá hozza a föld összes országaival szemben. Politikuskor gyakran szoktak fellelőzős kijelentéseket tenni, hogy azokkal sarkalják népiük becsüségét, érvényesülési hiúságát, így könnyen feledésbe mehetett volna Wallace népgyűlési megnyilatkozása. Azonban az események további alakulása folyamán kiderült, hogy fele sem tréfa annak, amit az alelnök mondott, mert az mélyreható megfontolt messziérvényű célkitűzés, határozott program.

Azóta már rendkívül sok nyilatkozat hangzott el egyéb gyűlések alkalmával, félhivatalos sőt hivatalos helyeken is és a sajtó valóságilag toborzó munkát végez, hogy minél hamarabb és minden eszközzel megindítsák a terv végrehajtására vonatkozó offenzívát. Végül megnyilatkozott a kérdésben Rooseveltnél elöljáró maga is, majd újból megerősítette a szándékot Churchillal együtt kiadott nyilatkozatában. Pedig még alig egy esztendővel ezelőtt egészen más volt az amerikai politika álláspontja. Akkoriban sziklaszilárdan vallották Amerikában, hogy Wilson tizenegy pontjának legalább két alapvető hibáját nem szabad soha többé megismételni. Nem szabad az Európa elleni háborúban cselekvőleg részt venni és nem szabad Európa belső elrendezkedésébe beavatkozni.

Most azonban már minden jel arra vall, hogy Amerika nem szándékozik többé respektálni ezeket az elveket, nem szándékozik tisztelni azt a legbensőbb jogot sem, hogy az európai országok maguk teremtsenek rendet saját portájuk táján. Az Egyesült Államok elnökét legalább is az a becsüség táplálja, hogy ő diktálja a majdan megkötendő békét és ugyancsak ő mondja ki a döntő szót a háborúutáni elrendezések ügyében. Az amerikai politikának ezt az előretörését azonban már az angolok is sokallják, habár nem adhatnak elégedetlenségüknek kifejezést Amerikától való függőségi állapotuknál fogva. Amerika előtörése most Angliát arra kényszeríti, hogy világpolitikai hatalmi viszonylatban mindenütt a második hegédius szerepét játssza.

Ezt pedig bizony nem így gondolták az angolok a háború megkezdése alkalmával. Akkoriban úgy vélték, hogy a hatalmas francia hadsereg révén mindig megfelelő egyensúlyt tudnak majd tartani az amerikai aspirációkkal szemben. Azonban Franciaország összeomlása végtelenül megyöngítette Angliát, amely lassan-lassan legfontosabb támaszpontjait is kénytelen volt átengedni a lassan, de szívósan előretörő Amerikának. Így érthető, hogy az angolok a feltörő Amerikával szemben sem látják túlságosan rózsásnak a jövőt. Ez az oka annak, hogy legújabbán sokkal megértőbb az angol politika magartása Németországgal szemben, mint a multban, mikor egyenesen annak szétdarabolásáról beszéltek.

Legújabbán más szelek fújnak. Megállapítható ez Churchill legutóbb tartott beszédéből, de más angol politikuskor nyilatkozataiból is. Ezek szerint már szó sincs arról, hogy Németországot eltöröljék a föld színéről. Ellenkezőleg, Németországot öt megillető helyet kap a Nap alatt, sőt gazdasági helyzete is biztosítva lesz, ha létrejön a Pax Britannica. Ez az angol politika legújabb sarkitása, természetesen nem annyira Németország iránti szeretetből, mint azért, hogy Amerikával szemben megerősítse helyzetét. Az Amerikával való versengés hozta létre ezt a Németországhoz való közeledést, ez a versen-

gés, amelyet önmagára nézve már határozottan veszedelmesnek tart Anglia.

Angliában már látják, mit eredményezne egy olyan győzelem, amely Németország európai szerepét megszüntetné. Ez Európa amerikalizálására vezetne, ennek a folyamatnak azonban passzív részese volna a fejlemények során maga Anglia, sőt az angol világbirodalom is. Ennek megakadályozására volna jó tehát a Pax Britannica, amely egyrészt Angliának juttatná a békeeszlős szerepét, másrészt a németekkel való bizonyos megbékülés révén megszilárdítaná Angliát Amerika világvezéri

törekvéseivel szemben.

Ime milyen váratlan kifejlésekhez vezetnek a politika kiismerhetetlen útjai. A politika azonban mégis csak játék marad, ha már egyszer a fegyverek vették át a szót. Azoké a fegyverek, amelyek Európa határain messzi túl küzdenek. Ezek a fegyverek fogják megteremteni azt a békét, amelyet nem az amerikaiak diktálnak, sem Anglia. Ezt a békét Európa fogja kívívni önmagának, s ugyancsak Európa fogja eldönteni azt is, hogy miképpen rendezkedjék majd be megújulása, jövője érdekében.

Német és finn csapatok elfoglalták Reval hadi kikötőt

A Keleti tengerről kiszorultak a bolsevisták — Hadi és szállító hajók pusztulása a Finn-öbölben — Oriási hadizsákmány

Hitler és Mussolini találkozása a keleti harctéren

A Rador jelenti Berlinből: A Német Távirati Iroda közli, hogy nem hivatalos hírek szerint Mussolini olasz miniszterelnök meglátogatta a csapatokat a keleti arcvonalon és utána vendéget volt Hitler vezér és kancellárnak a vezéri főhadiszálláson. A hírt eddig még nem hozták hivatalosan nyilvánosságra.

Mussolini utazása a keleti arcvonalra nem bír különösebb jelentőséggel politikai szempontból, mert csak természetes, hogy olasz csapatok is be lépjen az keleti harctér egységei közé, a baráti és szövetséges állam kormányelnöke meglátogatta a frontot és hazája csapatait. Eppen így természetes az is, hogy nem kerülte el a vezéri főhadiszállást. Bizonyos, hogy ez alkalommal a két államférfiu megtárgyalta nemesak a harctéri, hanem a nemzetközi politikai helyzetet is. Ez a helyzet annyiban változott, hogy Irán megrohanásával és a perzsák hadműveleteinek megszüntetésével ismét eggyel több lett azoknak az országoknak a száma, melyek megismerkedhettek azzal, mit jelent, ha Anglia valamely nemzetnek biztosítani akarja a szabadságot...

A revali vár tornyán német hadi lobogó leng

A német főhadiszállás tegnap déli hivatalos jelentése a következő:

Mint különjelentésben már közöltük, a német haderő egységei a haditengerészettel és a finnek közreműködésével augusztus 28-án nehéz harcok után elfoglalta a modernül kiépített és erősen védett Reval hadi kikötőt. A régi Hansa-város Hermann-tornyán a német birodalom hadi lobogója leng.

Ugyanezen a napon német csapatok előnyomultak és sikerült elfoglalniok a modernül felszerelt Baltisportot. Több ezer fegyver, harci parti üteg és rengeteg hadiszerszám a zsákmány.

A revali kikötőben elsüllyesztettünk tizenkilenc hadiszerszámot és csapatokkal megrakott szállító hajót, egy rombolót és kilenc másik hajót. A Kurov nevű nehéz cirkálót, egy rombolót és öt másik hajót súlyosan megrongáltunk. A Finn-öbölben három szállító hajót tizenháromezer tonna ürtartalommal, továbbá egy rombolót súlyos bombatalálatok érték.

A keleti harctér többi részén is előnyomulóban vannak csapataink.

Az Anglia elleni háborúban erősen védett kara-

A németek ötven kilométerre vannak Szentpétervártól

A hadműveletek különben az egész keleti harctéren tervszerűen folynak és naponta újabb és újabb sikereket hoznak a szövetségeseknek. Részletsikerek mellett nagy jelentősége van a német vezéri főhadiszállás azon külön jelentésének, mely szerint a Finn-öbölben a döntés küszöbön áll.

A hetek óta tartó macacs küzdelmek megérlelték a helyzetet a döntésre.

Esztország ismét felszabadult a bolsevista járom

A revali kikötő elfoglalásának jelentősége

Reval Esztország fővárosa, melyet Talinnak neveznek. Mintegy százhuszezer lakosa van.

A Finn-öböl legfontosabb kereskedelmi és hadi kikötője.

vánból két szállító hajót süllyesztettünk el, összesen tizenkétezer tonna ürtartalommal. Ezenkívül angol repülőterek ellen intéztünk eredményes támadásokat.

Az ellenséges repülőknél azt a kísérletet, hogy a megszállott területre és a holland partokra repüljenek, megghisítottuk. Az angolok ebben a légi harcban összesen harmincegy gépet veszítettek. Ezek közül német vadászok és a légharító tüzérsg huszonhárom gépet, a tengerészeti tüzérsg hét gépet és a gyalogság egy gépet lőtt le.

Északafrikában ellenséges ütegek és raktárak ellen intéztünk támadást. Suez körül katonai célpontokat bombáztunk.

Az ellenség Nyugatnémetországban gyújtó és robbanó bombákat dobott le lakott területekre. A német vadászok és a légharító tüzérsg hat ellenséges gépet lőttek le.

Josim százados, egyik német repülőraj parancsnoka, hetvenedik győzelmes repülőjáról nem tért vissza. Vele a német légierő egyik legbátrabb tisztjét vesztette el.

alól. A gyürü Szentpétervár körül mind szorosabbra záródik. A német és szövetséges csapatok már mindössze ötven kilométerre állanak Szentpétervártól.

Ehhez járul, hogy finn csapatok merész lendülettel Viborg irányában támadtak és behatoltak a bolsevisták által erősen védett város falai közé.

Reval és Baltisport elfoglalása után most már a vörösök teljesen kiszorultak a Keleti-tengerről.

Reval merdek dombon fekszik, utcái szűkek és görbék és így számos lehetőséget nyújtottak a védelemre. Ezt a lehetőséget a bolsevisták ki is használták. A várost dánok alapították a tizenharmadik században.

Később brémai és lübecki kereskedők telepedtek le benne és a Hansa-szövetség tagjává tették. Változatos történelme folytán hol a dánok, hol az oroszok tartománya lett ez az országrész. A Finn-öböl bejáratánál fekszik és így igen alkalmas hadikikötőnek. Az oroszok ki is építették és a bolsevisták is újra megerősítették.

A németek nem először foglalják el Tallint. 1918 február 25-én megszállották és az ő birtokukban volt az összeomlásig. Észtország független állam lett, majd újra a vörösök uralma alá jutott. Most a németek a finnek segítségével kemény harcok után ismét elfoglalták és ezzel igen

Hamis nótát tujnak Moszkvában

A szláv népek szolidaritására hivatkozik a Szovjet és ezzel édesgeti a bolgárokat

A Szovjet kétségbeesett kísérletet tesz, hogy maga mellé állítsa a nagy harcban azokat a népeket, melyek eddig távol tartják magukat a háborútól. Elsősorban a szláv nézetek szolidaritására apellál, megfélemlítve ról, hogy a bolsevisták voltak azok, akik a nemzeti érdeket tagadták és a nemzetköziség világmegegyező erejére esküdtek.

Különösen a bolgárokat igyekeznek nyomást gyakorolni, mint amely nemzettel a régi oroszok mindig baráti viszonyt tartottak fenn. Ezzel kapcsolatban — mint a Rador szófiai jelentése közli — Filoff, bolgár miniszterelnök nyilatkozatot adott a Donauzeitung című lapnak. Elmondja a miniszterelnök, hogy Eden nemrégiben fenyegetéseket küldött a bolgár nemzet címére, ha nem az angolszászok mellett foglal

súlyos csapást mértek a szovjet hadvezetésre. Reval uralja az egész Finn-öböl és ezzel a tengerek északi részét, Reval elfoglalása megkönnyíti a Szentpétervár ellen irányuló hadműveleteket is. Szentpétervár előtt van még a kronstadti hadikikötő is, mely igen modernül van felszerelve.

TOVÁBBI FINN SIKEREK

Helsinkiből jelenti a Rador: Uustilla, Kavantsaarj és Külpenjooki körzete a finn csapatok kezébe került. A menekülő szovjet csapatok sem ezekben a körzetekben, sem pedig a Saimaa-csatornával szomszédos körzetekben nem értek rá, hogy a magán- és középületeket elpusztítsák.

nának állást. Ezek a fenyegetések — mondotta az államférfiu — nem izgatták a bolgár közvéleményt, mert a nép nagyon jól tudja, hogy az angolok nem viseltek baráti érülettel a bolgárok irányában.

A Szovjetről szólva megemlítette, hogy a bolsevisták kétségbeesett felhívásokkal fordulnak a világhoz és

a szláv népek együttérzésére és szolidaritására hivatkoznak.

Ez a szolidaritás azonban nem létezik a szláv népek és a Szovjet között. Nem is létezhetik, mert a szláv népek nagyon jól emlékeznek még arra, hogy milyen volt a bolsevisták magatartása a szlávokkal szemben. A bolgárok — fejezte be nyilatkozatát Filoff bolgár miniszterelnök — nagyon jól tudják, mi a különbség a régi és a mai orosz nép között.

Kétszázhuszonegy bucuresii kereskedőre

áruhalmozás és üzérkedés miatt lesújtott a törvény szigorra

Bucurestiből jelenti a Rador: Folyó évi július hó folyamán a bucuresii bíróságok 221 kereskedőt ítéltek el a szabotázs törvény megszegése miatt.

Tizenegy kereskedőt összesen 35 évi elzárásra ítéltek. Ötvenhat egyént összesen százhat hét munkatáborra ítéltek, százötvennégy kereskedőt pedig összesen egymillió 291 ezer lei pénzbírsággal sújtottak. Az elítélt kereskedők a következő szabálytalanságokat követték el:

Tizenkét kereskedő szabotázs bűntettét követett el: árut halmozott. Ötvenkilencen a megállapított áron felül árusították portékájkukat. Száztizennyhat kereskedőt azért büntettek meg, mert nem függesztet-

ték ki az egyes cikkek árát, nem tartottak árjegyzéket vagy nem állítottak ki számlát a vásárolt cikkekről. Tizenhét kereskedő nem függesztette ki üzletében az adóbizonylatot. Tizenkét kereskedő csalt a mérlegen. Három kereskedő nem tartott boltjában standard-árut, egy pedig hamisított cikkeket hozott forgalomba.

Az igazságügyi hatóságok a legnagyobb szigorral járnak el mindazon kereskedőkkel szemben, akik nem tartják be a szabotázs törvény előírásait

s a közellátási államtitkárság rendeleteit a tiltott üzérkedés és szabotázs elkerülésére.

Tokió és Washington nagy napjai

Washingtonból jelenti a Stefani-iroda: Roosevelt elnök háromnegyedórás megbeszélést folytatott Nomura japán nagykövettel. Washingtoni körökben az a vélemény alakult ki, hogy

ez a megbeszélés elhatározó jellegű az Egyesült Államok és Japán viszonya szempontjából.

Tokióból jelenti a Német Távirati Iroda: Konoye merceg elnökletével a japán kormány pénteken rendkívüli minisztertanácsot tartott. Az ülés végén közleményt adtak ki, mely tudatja, hogy Nomura washingtoni japán nagykövet esütörtökön megbeszélést folytatott Roosevelt elnökkel, akinek

átadta a japán kormányelnök személyes üzenetét.

Ebben az üzenetben — hangoztatja a közlemény — ismertették Japán álláspontját a függőben levő csendes-óceáni japán-amerikai kérdéseket illetően.

BÉKÉT VAGY HÁBORÚT AKAR AMERIKA ?

Washingtonból jelenti a Stefani-iroda: Fish, az amerikai képviselőház tagja egy gyűlésen beszédet mondott s azt követelte, nyilatkozzék az amerikai parlament: békét akar-e, vagy háborút?

— Meggyőződésem, — mondotta Fish, hogy a parlament 3:1 arányban a béke mellett fog dönteni.

Amerika háborubalépése valóságos nemzeti katasztrófa lenne.

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: A „News Week” című amerikai hetilap szerint Roosevelt nagyon aggasztja az Egyesült Államok népének érzéketlensége a háborúval szemben.

A közhangulat felrázása érdekében a közelmúltban Roosevelt és munkatársai beszéd-hadjáratot szándékoznak indítani a háborús politika érdekében

ANGLIA AMERIKANAK IGÉRI — A MASÉT

A lap a továbbiakban azt írja, hogy Roosevelt és Churchill az atlanti-óceáni értekezleten megállapodott abban, hogy Amerika helyett

Anglia kezdi meg a közvélemény megdolgozását a Fokföldi- és Azori-szigetek elfoglalása érdekében, melyeket, elfoglalásuk után a brit csapatok átadnának az Egyesült Államoknak, mint azt Izland esetében is tették.

Az atlanti-óceáni értekezleten a lap szerint elhatározták a francia felségjog alá tartozó Martinique-sziget megkaparintását is.

Távlatok

MILYEN A SZOVJETOROSZ „ÉLET”-SZINVEN? A szovjetpropaganda nagy gondot fordított arra, hogy a kíváncsi külföldet az orosz elvtársak egyes kategóriáinak jövedelmi viszonyairól időnként lehetőleg fellengzős szavakkal tájékoztassa. A jövedelmek és bérek vásárlóerejéről azonban nemcsak a külföldnek szánt propaganda hallgatott, hanem a sajtó is óvakodott erre vonatkozó adatok közlésétől. Erre a hallgatásra a bolsevista paradicsom irányító urainak valóban minden oka megvolt: a szovjetország dolgozó rétegek hihetetlen keveset vásárolhatnak pénzükért. Néhány adat a legutóbbi időkből teljes megvilágításba helyezni az oly jól leplező ködbe burkolt szovjetország állapotokat. Egy mozdonyvezető heti munkaideje átlagosan 60 órát tett ki. Egy heti fizetéséből 3 kiló kenyérré, 20 gramm sóra, 250 gramm cukorra, 5 kiló burgonyára vagy főzelékre (káposzta, répa), negyed liter tejre, két tojásra, fél kiló zsiradékra, egy kiló lisztre és három újságra tellett. Jövedelmének hat hét alatt felgyülemlt maradvékából, ha szerencséje volt, még egy darab szappant is vásárolhatott. Tekintetbe kell azonban azt is venni, hogy az intelligens munkások osztályába, tehát a proletár osztály sok előnnyel kitüntetett csoportjába tartozott. Ha esütörtök szabadnapját 250 gramm hussal akarta megünnepelni, ezért egy kiló kenyérről, negyed liter tejről, két kiló burgonyáról és egy kiló lisztről kellett lemondania. Ilyenképpen a hus mellett egész nap csak némi kenyeret fogyaszthatott, mert ha ünnepnapját tejeesebbé akarta volna tenni, mintegy öt napos koplalással kellett volna „polgári” hajlamaiért fizetnie. A nagyobb vasuti állomások vasutasait bérük 82 százalékáért ellátásban részesítették. Husra csak a párt nagyobb ünnepnapjain lehetett számítani. (MN).

AZ IRÁNI HÁBORU KULISSZATITKAI. Az Irán ellen viselt háboru igazi mozdító okai egyre világosabban nyilvánulnak már meg a szövetségesek sajtójában. A néhány nappal ezelőtt fennhangosan elmondott sérelmek lassan-lassan egészen háttérbe szorulnak. Már alig-alig emlegetik azt a néhány száz Iránban tartózkodó német technikust, akik jelenlétükkel az angol világbirodalom biztonságát veszélyeztetik. Ellenben általános érdeklődést kelt egy amerikai hirszerző irodának ama megállapítása, hogy az angol-orosz ultimátum tulajdonképpen Anglia és az Északamerikai Egyesült Államok távolkeleti bizonytalan helyzetének következménye. Tekintettel arra a körülményre, hogy a japánok Vladivosztokot esetleg zárlat alá helyezik, a Perzsa-öböl igen nagy szerepet kaphat az Oroszországnak történő angol és amerikai szállítások szempontjából. Ebben az esetben Iránon keresztül vonulnának a szállítmányok. De még akkor sem lehetne az iráni tranzit forgalmat mellőzni, ha az angol és amerikai szállítmányok tovább is háborítatlanul megérkeznének Vladivosztockba. A multikoriban tehát még az volt a vád a németek ellen, hogy Iránban repülőgépmaszinokat akarnak létesíteni, ma azonban már a szállítási probléma van előtérben. Ime, mily változások ily rövid idő alatt. Mert ugyebár arról is hallottunk, hogy Irán függetlensége veszélyben van! Az azonban már egészen más dolog, ha a „felszabadított” Iránon keresztül szándékoznak az angolok és amerikaiak a Szovjetország számára eszközöltető fegyverszállítás oroszán részét lebonyolítani. Valójában tehát a Perzsa-öböl megfelelő kihasználásáról van szó. Ez a terv az Irán ellen viselt háboru kulisszatitka. Illetőleg már nem is titok, mint ahogy az amerikai sajtó közlései alapján megállapíthatjuk.

Az új tanév kezdetén a legnagyobb választék mindennemű cipőben!!

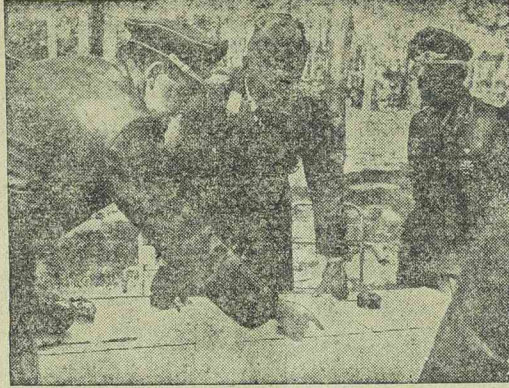
Őszi cipőújdonságok

Már csak új helyiségünkben:

Timisoara I., Reg. Ferdinand uton a „Wien”-kávéház mellett

A szovjet csapatoktól zsákmányolt lőszerszállító kocsik.

Loerzer tábornok látogatása a keleti fronton az egyik német légerőjénél.

Német gépjárművek átkelnek egy ukrain folyón.

Irán megrohanása után

Héthatalmi egyezmény angol-amerikai védnökség alatt Japán megsemmisítésére

Három napig tartott a perzsák ellenállása a bolsevistákkal és az angolokkal szemben. Irán területe akkora, mint a nagy német birodalomé, de a kosságának sűrűsége meg sem közelíti a középeurópai államok lakosságát. Hadserege sem hasonlítható össze a modern hadseregekkel és így nem csoda, ha a minden oldalról a bolsevista és angol ellenséggel körülvelt állam uralkodója elhatározta, hogy beszünteti az ellenállást. Az alig kétszázézer főnyi irán hadsereg nem tudta volna sikerrel felvenni a harcot az egyesült szovjet és angol haderővel szemben és ezért a teheráni kormány a felesleges és hiábavaló vérontás elkerülése érdekében beszüntette a harcot. Hogy milyen feltételeket fog a Szovjet és Anglia szabni Iránnak, ebben a percben, mikor e sorokat írjuk, még nem lehet tudni. Valószínű azonban, hogy a legszigorubb katonai ellenőrzés alá helyezi az egész országot. Az irániak, akik semlegességet fogadtak és kívül akartak maradni a világháborun, így szintén megismerkednek az angolszász szabadságelvekkel, amelyek csak addig érvényesek, míg az angolok saját magukra vonatkoztathatják, a többi néppel szemben pedig az angol szolgálatot jelentik.

„Irán megrohanása stratégiai szükségesség volt”

A nemzetközi sajtónak az a része, melyet nem az angolok vezetnek járszallagon, elitéli és megőrzik azt a nemzetközi joggal szöges ellentétben álló eljárását, mellyel egy békés országot bolsevista szövetségével együtt megrohanat és leigázott. Az angolszász lapok a háborus törvényszerűséggel próbálják ezt a szégyenletes támadást megindokolni. Így a Rador newyorki jelentése szerint George Eliot őrnagy, a Newyork Herald katonai cikkírója, azt írja, hogy

Irán megrohanása stratégiai szükségesség volt, mert csak így válik lehetővé, hogy a Szovjetországnak szánt hadianyagot a Perzsa-öblön keresztül rendeltetési helyére juttassák.

Ezen az alapon megengedett lenne, hogy a nagyobb és erősebb állam bármely békés országot leigázzon, csak azért, mert érdekei ezt pillanatnyilag így követelik.

A török-német megbeszélések befejeződtek

Az Iránban erőszakkal teremtett helyzet közelről érdekli Törökországot és Japánt is. A Rador berlini jelentése szerint a török-német megbeszélések befejeződtek. A tárgyalások eredményéről egyelőre semmi sem ke-

rült nyilvánosságra és várják a török hivatalos közleményt, hogy az ankarai kormány milyen határozatokat hoz a német birodalom keleti érdekeinek biztosítása érdekében.

Héthatalmi egyezmény Japán ellen

Berlini körök értesülése szerint Angliának az a szándéka, hogy a fegyverletétel ellenére is megszállja egész Iránt.

Ezt azzal indokolják, hogy nem akarnak újból olyan helyzetet teremteni, mely lehetővé teszi Irán számára, hogy hadi készülődéseket tegyen. A Völkischer Beobachter ezek alapján megállapítja, hogy a feszültség Keleten fokozódott.

Kiderült, — amint arról a Daily Mail is ír — hogy az Egyesült Államok, Anglia, Ausztrália, Újzéländ, a Szovjetunió, Kína és Hollandindia között

héthatalmi egyezményt szeretne létesíteni az angol kormány.

A szövetség célja Japán megsemmisítése volna. Ezzel a tervvel van összefüggésben amerikai katonai misszió kiküldése is Kínába.

Az angol világbirodalom képviselőit tanácskozássra hívják össze Londonba

Napok óta tartja magát a hír, amelyről mi is megemlékeztünk, hogy az angol világbirodalom képviselőit tanácskozássra hívják össze. A Rador berlini jelentése szerint ezt a tervet nem ejtették el és a konferenciát legközelebb megtartják. A pontos időt még nem állapították meg és ez attól függ, hogy az egyes dominiumok képviselőinek Londonba való utazása mikor válik lehetővé. Az értekezleten résztvesz majd Mackenzie King, Kanada miniszterelnöke, Frazer Újzéländ miniszterelnöke és lord Halifax is, aki azonban még a Távolkeleten van uton és bizonytalan, hogy mikor térhet vissza Londonba. Az a terv is felmerült, hogy a megbeszélésre meghívják Fauden ausztráliai miniszterelnököt. Az ő utazása azonban még nagyon problémátikus egyelőre, mert az ausztráliai parlament tagjai nem tartják kívánatosnak az Anglia érdekében mindenben való alkalmazkodást. Mint a NTI Auszterdamból értesült, az ausztráliai egyesült párt

és a parasztpárt közös gyűlésen elhatározta, hogy támogatja Fauden miniszterelnökségét, aki azonban így is a hetvennégy szavazat közül csak harmincnyolccal rendelkezik.

FORUM (Arad) nyáron is nagyfilmeket játszik. Tel. 20-10
Városunk egyedüli jól szellőztetett, kellemesen hűvös terme.

MA! Tekintettel a film óriási sikerére, prolongálva **LOUIS BROMFIELD** világsikert aratott regényének filmváltozata

Arviz Indiában

TYRONE POWER
GEORGE BRENT
MYRNA LOY

5. sz. román háborus híradó Előadások 5, 7-15 és 9-30 hor. 3 órakor matiné olcsó helyárakka

Szovjet ejtőernyőst fogtak

Bucurestiből jelenti a Rador: Popescu Marin és Enache Stefan augusztus 21-én az ilfovmegyei Dragosti községben elfogott egy szovjet ejtőernyőst, akit átadtak a csendőrségnek. Julius 7-én Nicolae Gheorghe Dumitru nevű gyermek Ilie Constantin katonai előképzőssel együtt beszolgáltatott a csendőrségnek egy világító ejtőernyőt, amelyet ellenséges repülőgépek dobtak le. Ugyancsak az ilfovmegyei Tanabesti községbeli Stefan Dumitru szolgáltattott be a légoltalmi hatóságoknak egy világító ejtőernyőt. Az illetékes szervek ezzel kapcsolatban kérik a lakosságot, tegyen tanuságtételt polgári öntudataról és legyen segítségére a hatóságoknak az ellenséges ejtőernyősök, valamint az idegen repülőgépekből ledobott tárgyak elfogásánál, illetve beszolgáltatásánál.

Angol cinizmus feldicséri a versaillesi gztettet

A Versaillesben elkövetett kommunista merénylet, amelynél Laval volt francia miniszterelnök és Deat, a L'Oeuvre című lap főszerkesztője súlyosan megsebesült, az egész művelt világon nagy felháborodást keltett — csak Angliában nem. Az angol közvélemény cinizmusára jellemző a New Chronicle című lap cikke, melyben beszámol Colette Paul gztettéről. Azt írja többek között, hogyha volt valamikor valaki, aki golyót érdemelt, úgy Laval volt az. A londoni rádió ezzel kapcsolatban úgy kommentálta az esetet, hogy a lövések, melyek Versaillesben eldőrdültek, a szabadság védelme érdekében estek. Így dicsér fel egy közönséges büntetést egy nagy angol újság és ez a megjegyzése az angol rádióknak egy merénylethez, mely ártatlan emberek életét ellen irányult. Ezen nem szabad csodálkozni annak, aki ismeri az angol álszenteskedést és az angol történelmet, mely telve van politikai gyilkosságokkal.

Újabb jelentés szerint a versaillesi merénylet mögött egy nagyarányú összeesküvés szálai húzódnak meg. Az eddigi bizonyítékok alapján nyilvánvaló, hogy azok készítették elő a merényletet, akik meg akarják akadályozni a Franciaország és Németország közötti együttműködést. Ennek az együttműködésnek híve volt kezdettől fogva úgy Laval volt miniszterelnök, mint Deat főszerkesztő.

Francia becsületesség — angol álnokság. Hivatalos vichy jelentések szerint a francia kormány szabadon bocsátotta az összes angol hadifoglyokat. A legutolsó tiszti szállítmányt repülőgépen indították utnak Sziria felé. A repülőgép Olaszország fölött kényszerleszállást végzett. Az olaszok, mikor megtudták, hogy szabadon bocsátott angol tisztekről van szó, a szállítmányt tovább engedték. Ennek ellenére az angolok a Sziriában letartóztatott francia tuszokat még mindig fogva tartják, közöttük Dentz tábornok volt sziriai főbiztost is.

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Timișoara, I. Brătianu-tér 3.
Telefon: 28—10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György,
Eminescu-utca 8. Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhoz való kézbesítéssel együtt havonta 80.— lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre 900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyedévre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre 48.— pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyakorlatilag vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendes előfizetési díj kétszerese.

A virsljárás

felállítja esténként a maga standját a város egyik forgalmas terén. Ez a stand faszénnel aláfűtött virslifűző ustból, kicsiny asztalból és ezen alacsony polcból áll. A polcon néhány tányér, kenyér, tálca reszelt tormával és befűtött pohár mustárral. Azonkívül van ott meg néhány negyszögletes fehér papiros is, azok számára akik nem a standon eszik meg a virslit, hanem becsomagoltatják és haza viszik.

Kis roditák, kereskedelmi alkalmazottak, iparosok, munkások gyakran vacsoráznak a standon virslit mustárral, vagy tormával és kenyérral. Olcsó, izletes és meleg vacsora. Meg aztán az éjszaka csavargói, a munkájukból hazafelé tartó nyomdászok, pincérek, nem utolsósorban a lumpok, akik egyik bormérésből a másikba tartanak, meg-megállanak egy pár forró virslire és aztán baktatnak tovább.

A virsljárás éjjel egy óráig tartja nyitva üzletét, akár nyári kánikula van, akár pedig téli zimankó. Fújhat a szél, zuhoghat a zápor, vagy eshet a hó, akár izzad, akár fagyoskodik, a virsljárás ott áll a standon kora estétől éjjelutánig. Legfeljebb azt teszi, hogy az időjárás mostohasága ellen a maga fölé hevenyészett ponyvasátorral védekezik.

— Hja, — mondja — nem fekhettek éjszaka paplanos ágyban, mert élni muszáj.
— Mennyiért ad egy pár virslit?
— Kenyérrel és tormával, vagy mustárral együtt husz lei.

— Drága kicsit, — jegyezzük meg.
— Bizonny drága, — hagyja helyben — de mit csináljak? Minden drágult, a hus, amelyből a virslit csinálják, a bél, amelybe töltik, a mustár, a tormá és a kenyér is, sőt a papír, amelybe csomagolom. Drágább lett a gyertya, amellyel kivilágítom a standot és a faszén, amely a virslit megfűzéséhez kell. Tavaly ilyenkor még hat leiert adtam a virslit párját minden hozzávalóval együtt és többet kerestem, mint most, amikor ugyanaz husz leibe kerül.

— Hány párat ad el naponként?
— Hát ugy hatvan-hetven párat, de szombaton és vasárnap, amikor különösen az éjszakai forgalom erősebb, százat, százhuszat is. Egy évvel azelőtt hétköznapokon még száz-százöt pár virslit kelt el, szombaton és vasárnap pedig száznyolcvan-kétszáz, sőt kétszázötven is. Volt olyan idő is tavalyelőtt, meg még azelőtt, amikor a kettős nagyünnep előtti éjszakan háromszáz-háromszázhusz pár virslit is elfogyasztottak, vendégeim, akiket alig győztem kiszolgálni.

— Ha ugy éjjel megéhezik, maga is csak be-bekap egy pár forró virslit, ugye?
— Hová tetszik gondolni, kérem? Sovány keresetből nem futja nekem ilyen drága eledelre. Ha korgombi kezd a gyomrom, hát egy kis kenyérkével hallgattatom el. Sok vendégem a számára vágott adag kenyérből a tányéron hagyja a felét, a negyedét. Ezeket a maradékokat összegyűjtöm és éhségem elverésére fordítom.

A virsljárás arca piros-pozsgás, egészséges színű. Talán nem is egyedül a maradékok kenyérdarabkáktól, hanem inkább a friss levegőtől, amelyen dolgozik. Nem lázadzik sorsa és szegénysége ellen. Megelégedett. Erre vall legalább válasza, amelyet az utolsó kérdésre adott.

— Nem szeretne inkább virsligyáros lenni, mint virsljárás?

— Nem lehet mindenki virsligyáros, mert virsljárásnak is kell lenni. Mit csinálna a virsligyáros a sok virslivel, ha nem volna virsljárás, aki azt eladja? Hát nem?

Andorás

— Ciano grófot megoperálták. Rómából jelenti a NTI, hogy Ciano gróf olasz külügyminiszter gégeoperációnak vetette alá magát. Az operáció sikerült.

— Svájci kommunisták leleplezése. Bernből jelenti a Havas-OFI ügynökség, hogy a zürichi rendőrség több kommunistatevékenységgel gyanúsított egyént letartóztatott. Az őrizetbevetettek tiltott röpiratokat terjesztettek.

A középiskolák új tanéve

Megkezdődtek a beiratások — A második és a harmadik osztályban is bevezetik a német nyelv tanítását

A középiskolákban folynak a beiratások. Az idén újítás, hogy minden tanulónak, aki betöltötte tizenkettedik életévét, bizonyítvánnyal kell igazolnia, hogy az előirt munkaszolgálat kötelezettségének eleget tett. A tanulók hozzák is, kivétel nélkül, a bizonyítványokat s ezekből kitérnek, hogy a legkülönbözőbb ipari és kereskedelmi vállalatoknál, gazdaságokban, kertészetekben kerestek és találtak elhelyezést.

Érdekes, mint fogták fel a tanulók a munkaszolgálat ügyét. Egyik kisdíák, alig mult tizenkét éves, valamelyik nyári reggelen diadalittas csatakiáltással ébredt:

— Ma megyek dolgozni a boltba!

S roppant önéreztelenen teljesítette a feladatokat, amiket reábitáltak. Minden szavából, mozdulatából kiérzhető volt a tudat, hogy már ő is képes valamire, már az ő munkája is számít, már ő is valaki... Ez az öntudatébresztés határozottan meg volt állapítható kisdíákjainknál s egyes szülők, akik eleinte idegenkedtek a dologtól s ugy gondolták, hogy „el van rontva a gyermek vakációja” — ezt a megállapítást örömmel könyvelték el, kárpótlás gyanánt. Gyakorlatilag pedig — kevés kivétellel — sokat nyertek a diákok. Hiszen a legkülönbözőbb szakmákba jutottak. Nagyobb diák például gyógyszerész laboratóriumában dolgozott s önéreztelen volt, amikor már porokat adagolhatott és csomagolhatott. Sokan gyárakban kerestek elhelyezést, különösen a nagyobbak. A lányok közül nem egy fodrászüzletekben, divatszalonokban dolgozgatott és szintén elsajátított bizonyos tudást. Elég szép számmal vannak olyanok, akik odahaza, a szülők vagy rokonok gazdaságában foglalatostokdtak, vagy pedig a műhely vagy üzlet vezetésében segítkeztek — ami különösen ott jelentett segítséget, ahol az apa bevonult. A bizonyítványt a kerületi rendőrség láttamozza. Volt eset, hogy az egyik kisdíák, aki egy közeli faluban rokonoknál dolgozgatott, ugy kapta meg a községi láttamozást, ha ráadásul még egy napig a községnek is dolgozik:

— Egy napig kapáltam...

— Mit? Hol?

— A fákat kellett körülkapálnom.

A kisdíákok körében legirigyletebbek voltak a —

— Antonescu Ion marsall, államvezető Tighinában. Tighinából jelenti: Antonescu Ion marsall, államvezető meglátogatta Tighina városát. Szemleutja alkalmából megtekintette az összes intézményeket, templomokat és iskolákat s mindenütt megelégedésnek adott kifejezést a román hatóságok által megkezdett munka fölött. Különösen a templomok és iskolák helyzete iránt érdeklődött a marsall, aki délután a megyei prefektúrán a chinisnui és tighinai hatósági vezetők értekezletén utasításokat adott a viszfafoglalt területek kellő újjászervezése érdekében.

— Az angolok újból befészkelik magukat Egyiptomban. Athénből jelenti a NTI: Kairóból érkező hírek szerint az egyiptomi katonai hatóságok rendeletet adtak ki, amelynek értelmében angol csapatoknak joguk van Egyiptom valamennyi helyiségében állomásozni.

— Három kommunistát kivégeztek Párisban. Vichyből jelenti a Rador: A péntekre virradó hajnalra a párisi Santé fogház udvarán agyonlőtték Czerbrücke Ábrahám, Brichet és Bastard kommunistákat, akiket a kommunista és anarchista tevékenység megakadályozásáról hozott törvény alapján elsőnek ítélték halálra.

— A szunyogok is civilizálódnak. Vannak szunyogok, melyek oly óvatosan látnak munkához, hogy az ember csak akkor veszi észre a csipésüket, mikor a helyük már viszketni kezd. Ehhez a művészethez azonban csak azok a szunyogok értenek, melyek lakott vidékeken élnek, tehát „civilizáltabbak”. A lakatlan vidékek vad szunyogjai kivétel nélkül gorombán és fájdalmasan szívják az ember véréit. A rovarutódosok szerint sok nemzedék során szerezték meg a szunyogok azt a képességet, hogy ügyesen szívják meg az áldozat véréit, mert a durván és meggondolatlanul támadók rendszeresen halállal lakolnak s csak az óvatosak maradnak életben támadásaik után. Így „nemesedett” meg a szunyogoknak az a fajtája, mely az ember közelében él.

kerékpárosok. Akik a kerékpárjukkal teljesítettek küldöncszolgálatot.

— Ugy biciklizik ide-oda, akár egy „boy” — mondta az egyik fiú, csillogó szemmel, a barátjáról.

Az új tanévre vonatkozólag rendeletet adott ki a tanügyi kormányzat. Szeptember elsejével minden tanárnak a helyén kell lennie. A tanítást 9-én meg kell kezdeni s azon kell lenni, hogy minél előbb elkészítsék a végleges órarendet. A tanulók egyensapkával, karizmával tartoznak megjelenni.

Az új tanügyi rendelet előírja a német nyelv kiterjesztését: ezt már a második és harmadik osztályban is tanítják ezentul. A középiskolák második osztályában a románt heti négy órában tanítják az eddigi öt óra helyett s heti két óra németet vezetnek be. A harmadik osztályban a románt heti három órában tanítják az eddigi négy helyett s a franciát két órában az eddigi három helyett: s két német óra lesz. A harmadik osztályban tehát ezidén két új nyelvet tanulnak a tanulók: a latint s a németet. A magyar gimnáziumban például ebben az osztályban már öt nyelvet foglalkoznak: magyar az előadás nyelve és a román és francián kívül lesz német és latin is. Az ötödik osztályokba való belépéskor a tanulók bejelentik, hogy az olasz vagy német nyelv tanulását vállalják-e — mert maguk választhatnak egyet a két nyelv közül.

A timișoara-i római katolikus magyar fiugimnázium két év előtti csak az első osztályra nézve kapta vissza nyilvánossági jogát, az elmult tanévben a második osztály nyerte vissza ezt a jogot. Ezidén, arra való tekintettel, hogy az intézet felszerelése minden tekintetben megfelel az előírásoknak, az igazgatóság kérte a harmadik és negyedik osztály nyilvánossági jogának újból helyreállítását. Reméli az ügy mielőbbi kedvező elintézését.

Tankönyvekben már a mult tanévben bizonyos hiány mutatkozott. Az egyes tankönyvek érvényes minden öt évben automatikusan megszűnik s újból engedélyezést kell kérni. Hogy csökkentsék a nehézségeket, a tanügyi kormányzat egy évre meghosszabbította valamennyi tankönyv engedélyét. Arról, hogy új tankönyvek kiadása állna kiűszöbön, sem a tankönyviróktól, sem pedig a kiadóktól nem érkezett értesítés.

— Halálos gépkocsiszerecsétlenség Spanyolországban. Madridból jelenti a Rador: Egy társasgépkocsi, amely a Madridban lefolyt körmenet résztvevőit szállította haza, a főváros környékén a szakadéka zuhant. A szerezétlenségnek tíz halálos és negyven súlyosan sebesült áldozata van. Ez utóbbiak közül tizenegyenek az állapota reménytelen.

— Agyonlította testvérét. A doljmegeyi Foisor községben lakó Marulescu Manica és testvérbátyja, Marulescu Iosif között haragos volt a viszony, mert Marulescu Manica nem akarta visszafizetni a bályjától kölcsönkért kétezer leit. Marulescu Iosif az utcán találkozott öccsével és követelte a pénzt. A testvérek között szóváltás támadt és akkor Marulescu Iosif megölte öccsét. Fenyegetését néhány órával később valóra váltotta, mert megleste öccsét és egy bottal agyonverte. A testvérgyilkosság elkövetése után Marulescu Iosif megszökött a községből. Kézrekerítésére a csendőrség megindította a nyomozást.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, bélelrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 30 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerertáiban és drogériában kapható.

— Farkasok garázdálkodása. Aradmegeyi északi községeiben, mint Sebisből értesüllünk, farkasok garázdálkodnak. A fenevadak nappal is bemezreszkednek a kisebb hegyi falvakba, így például Vasoaia község legelőjén a napokban tíz juhot szétzaggattak. A községi hatóságok megtették az előkészületeket a fenevadak garázdálkodásának megszüntetésére.

— Kommunistákat tartóztattak le Algirban. Párisból jelenti, hogy Algirban a hatóságok hét kommunistát tartóztattak le, akiket a most alakított rendkívüli bíróság elé állítanak.

— Felakasztotta magát a diófára. Devai tudósítónk jelenti: Federi hunedoramegeyi községben Muntean Ion vaslással felakasztotta magát egy öreg diófára. Előzőleg késszurásokkal súlyosan megsebesítette vadházastársát, Murgoi Elisabetát és öngyilkosságát nyilvánvalóan a késelés következményei miatti félelemben követte el.

Fordításokat

magyarból németre és németből magyarra, irodalmi és szakműveket vállalok. Timișoara III., Strada Rusu Șirianu 2 szám

Minden
 attrakció
 fellép

Ma és
 mindennap

„Moulin Rouge“ Bar
 varietében Arad
 a CFR állomással szemben

PATUSINSKY GITTA
 éneklő a legujabb
 slágereket

ANNA MAY WOUNG
 kinal akrobata
 táncosnő

Carpali Mancsi | Lénarth Brika

Telefonszám 14-06

Asztalok előre foglalhatók

Jégbehűtött italkülönlegességek

Figyelmes kiszolgálás

LEGUJABB

A 8. számú román-német hadijelentés

Bucurestiből jelenti a Rador: A német-román arcvonal főhadiszállásának 8. számú hadijelentése: Légierőnk és légvédelmünk három hete, mindennap, rendkívül súlyos körülmények között, döntő harcokat folytat az ellenséges légierővel, amely úgy a légi harcokban, mint a szárazföldi csapatok támadásánál vakmerő; mindezen harcokból légierőnk és légvédelmünk győzelmesen került ki. Naponta — szoros

és testvéri együttműködésben — öt—tiz ellenséges repülőgépet megsemmisített, legnagyobb részt saját veszteség nélkül.

Tegnap légierőnk nagy napja volt: harminc ellenséges repülőgépet lelőttünk, saját veszteségünk csak két gép. Kitiűntek az 1 és 3-as vadászrajok, az A.C.A. csoport.

A haza és a hadsereg elismerő köszönését fejezi ki nekik.

— CFR nyugdíjasok fizetése Aradon. A CFR nyugdíjasok négy hónapos nyugdíjhátralékát ma, szombaton fizetik az aradi állomáson. Jelentkezhetnek elmaradt illetményükért a CFR és a volt osanádi nyugdíjasok.

— DE GAULLE UJABB ÁRULÁSA. Párisból jelenti a Rador: A francia lapok erélyes hangon bírálják De Gaulle nyilatkozatát, melyben kijelentette, hogy felajánlotta az Egyesült Államoknak a legfontosabb afrikai kikötőket. A „Petit Parisien” és a „L'Oeuvre” újabb árulásnak minősíti De Gaulle ama kísérletét, hogy francia gyarmatok egyes részeitől lemond.

— Magyar újságíró halála. Floh István, a Pozsonyban megjelenő Új Hírek főszerkesztője meghalt. Temetése nagy részvét közepette ment végbe Pozsonyban. A temetésen résztvett Szüllő Géza magyar főrendiházi tag is. A bucsubeszédet Eszterházy János gróf, a felvidéki magyarság vezére tartotta, aki az elhunyt érdemeit méltatta.

— Megmérgezte magát egy tizenhatéves leány. Devai tudósítónk jelenti, hogy az orastiei „Astra” gyár munkásnője, Cufnoi Eugenia tizenhatéves leány megmérgezte magát. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— Országos nagyvásárok Arad megyében. Szeptember 4-én kirakó- és állatvásár lesz az arad megyei Zerind községben, az ugyancsak arad megyei Rovinen pedig szeptember 15-én lesz országos nagyvásár.

— Magyarország új franciaországi követe Balách-Besseney György báró megérkezett Vichybe és átadta megbízó levelét az államfőnek. A volt magyar követ, Khuen-Héderváry Sándor meghatalmazott miniszter Vichyből visszautazott a magyar fővárosba.

— Hare a veszett kutyával. Orastieről jelentik: Catanici Mária tizenkilenc éves Romosel községbeli leányt az utcán megtámadta egy veszett kutya. A leány, akinek közelében kisgyermek is tartózkodtak, a kutyára vetette magát és fojtogatni kezdte; addig nem engedte el az állatot, míg a falubeliek segítségére siettek és agyonverték a veszett ebet.

— Meglopota apását. Lugojról jelentik: Bugariu Nicolae földműves, Glimboca községbeli jómódu gazda lakásán egy ládában elrejtve őrizte megtakarított pénzét: 29 ezer leit és hetven ezer lei értékű három nagy aranypénzt. Az elmúlt napokban Bugariumak dolga akadt a vidéken s utjáról hazatérve megdöbbenve tapasztalta, hogy a ládából minden pénz eltűnt. Azonnal jelentette az esetet a szomszédos Obreja község csendőrségének, mely hozzálátott a tettes felkutatásához. Hamarosan eredmény is kísérte a csendőrök fáradozását és Bugariu vejére, Matu Ionra (akit Maticu-nak is hívnak) terelődött a gyanu. Matu kihallgatása során bevallotta, hogy ő lopta el aposa pénzét. A csendőrök a nála tartott házkutatás alkalmával meg is találták a 29 ezer leit és a vagyont érő aranyakat s elismervény ellenében visszaadták jóhisztulajdonosának, Matu Ionra pedig a caransebesi ügyészségre vitték.

— Megtalálták Árpád fejedelem sírját. A Budapest közelében lévő Pomáz község környékén már hónapok óta folynak a régészeti ásások, amelyek most feltűnést keltő eredményt mutatnak. Napvilágra került egy Árpád korabeli vár, a későbbi kőkorszak egyik erődítésének alapzata, amelyet három ezer évesnek becsülnek és kiástak egy népvándorlás korabeli temetőt is. Az ásások legnagyobb eredménye azonban egy sziklába vájt sír. A rovási sír szerint Árpád fejedelem sírjáról van szó. A magyar régészek véleménye szerint ott, ahol ezt a sírt találták, állott valamikor Attila hun király székháza.

— Cukorjegyeket „árusított.” Rauniceal Sarat városi hivatalában, Zarnoveanu alpolgármester irodájából eltűnt ötszáz darab cukorjegy. Zarnoveanu az esetet azonnal közölte a rendőrséggel, mely megállapította, hogy a szóbanforgó jegyek már forgalomba is kerültek. Kiderült, hogy egy Colbeci Mária nevű egyén árulta a jegyeket, tizenöt lejért darabját. Eddig még nem állapították meg, hogy Colbeci egyedül lopta-e el az ötszáz darab cukorjéget, vagy büntársai is voltak. Colbecit egy másik gyanúsítottal a rendőrség letartóztatta. Manculescu vizsgálóbíró az esetből kifolyólag több személyt kihallgatott, akik a titkos uton szerzett, pénzért vásárolt cukorjegyeket felhasználták, hobbott azokat a városvezetésnek mindenkinél díjtalanul szokta kiszolgáltatni.

— Angol merénylet a spanyol nép ellen. A Rador madridi jelentése szerint a valenciai lakosság körében nagymérvű elégedetlenséget keltett az a tény, hogy az angolok több gabonaszállítmányt Gibraltárnál elfogtak és visszatartottak. Valenciában emiatt hetek óta kenyérhiány van. Hivatalos spanyol helyen megbélyegzik ezt a brit lépést, mely újabb bizonyítéka Anglia ama mesterkedésének, hogy ki akarja éheztetni Spanyolországot.

Etnikai román

társulna, komoly, reális és nagyobb iparvállalatba nagyobb tőkével információ reggel 9 és 10 óra között Timisoara, telefon 19-91

Ügyeletes gyógyszertárak

Szombaton, augusztus 30-án Aradon a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot: Földes (Eminescu-utca), Rozsnyai (Avram Iancu-tér) és Kárpáti (a villamos állomással szemben).

Augusztus 30-tól szeptember 5-ig Brasovban a következő gyógyszertárak tartanak éjszakai szolgálatot: Singer (Regele Mihai-ut 20) és Eichhorn (Calea Victoriei 39.)

Mozi

Aradon a mozik műsora a következő: Fórum: Árviz Indiában (Angol film.) Corso: Ki a hamisító? (Német film.)

CORSO (ARAD)
Tel. 23-64
Egyedüli mozi Aradon, nyitott tetővel

**Ki a hamisító
Ki a hamisító
Ki a hamisító**

A német filmgyártás legszenzációsabb és legötletesebb büntügyi remeke

**KIRSTEN HEIBERG
LUDOLF FERNAU**

Előadások 5, 7:30, 9:30-kor

Hiradó

A Romániai Magyar Népkoösség hivatalos közleményei

Gyártás Elemér dr., a Romániai Magyar Népkoösség országos elnöke a következőket közli:

Az országos elnök Szabó Béni braşovi népközségi elnök és Ráduly Sándor dr. titkár társaságában e hó 23-án hosszasan tárgyalt Brasovban a német-olasz vegyes bizottsággal, melynek tagjai Dehmel örnagy és Passanisi kapitány. A bizottság előtt kifejtette azokat a kérdéseket, melyek ennek a bizottságnak a hatáskörébe tartoznak. Ez alkalommal Dehmel örnagy bemutatta az okiratot, amellyel értesítették, hogy a belügyminisztérium 14.955/1941. számú rendeletével visszavonta azt az előbbi rendelkezést, mely a magyar nyelv használatának tilalmára és a magyar nemzetiségi alkalmazottak elbocsátására vonatkozik. Az elnökség azt kérte, hogy ezen visszavonási rendelet minél szélesebb körben hozzassék nyilvánosságra.

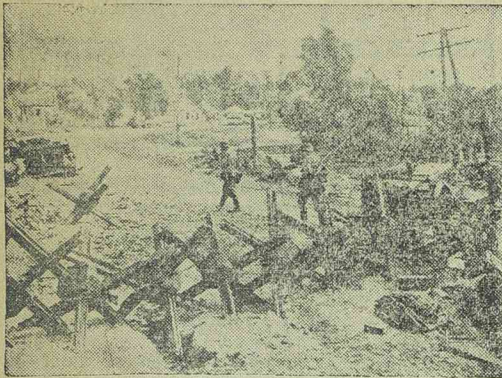
Ugy ebben, mint más ügyekben az elnök kihallgatást kért Antonescu Mihai helyettes minisztereinktől és ezért ismét Bucurestibe utazott, ahol szeptember elsejéig marad.

Ujabb aradi zsidó ingatlanokat vett birtokba a románizálási központ

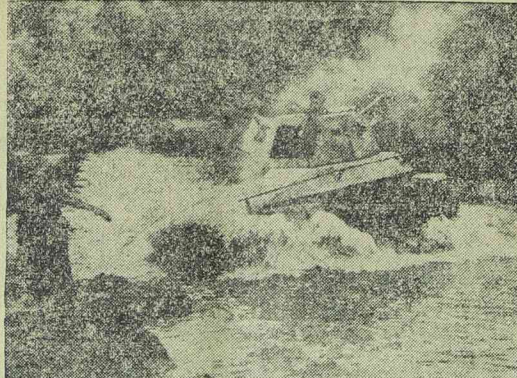
Előző lapszámunkban több, mint harminc olyan kisajátított aradi zsidó ingatlan soroltunk fel, amelyeket a románizálási központ birtokába vett a városi zsidó ingatlanok kisajátítására vonatkozó törvény alapján. A románizálási központ újabb kimutatása szerint az alábbi aradi ingatlanok is az állam birtokába mentek át a hivatalos lista közzétételkor: Mautner R. Porumbariu-utca 5 szám alatt lévő háza, Blodsz Szcilia Eminescu-utca 21—23 szám alatt lévő ingatlana, Lenbrun Eugénia Eminescu-utca 21—23, Herzog Lili, Győri Ármin és Herzog Klára Stroescu-utca 15 szám, Messer Illés és Berkovics F. Granicerilor-utca 16 szám, Klein Jakab Crisan-utca 3 szám, Birnfeld Zoltán, Birnfeld Mária és Birnfeld Attila Zorilor-utca 11 szám, Elekes Gyula Cosbuc-utca 8 szám, Schneider Ella Sf. Gheorghe-utca 9 szám, Westman Olga, Westman Tibor és Nemes Ibolya Gr. Alexandrescu-utca 28 szám, Székely Lajos, Guttman Aladár Greeceanu-utca 5 szám, Littmann Ferenc Gr. Alexandrescu-utca 4—6 szám, Raul Imre és Raul Erzsébet Caragiale-utca 30 szám, Kovács Regina M. Scaevola-utca 26 szám, Gartner Lajos, és Gartner Hermin Eug. Stanescu-utca 4 szám, az aradi zsidó hitközség Luptei-tér 5 szám, Ep. Radu-utca 20—22 szám, Plevnei-tér 5 szám, Ep. Radu-utca 13 szám és Greeceanu-utca 17—19 szám alatt lévő ingatlanai, Domán Sándorné és Domán Sándor Móise Nicoara-utca 14 szám, Spitz S. és Spitz I. Marasesti-utca 63 szám, Silberstein Ferenc Basarab Voda-utca 45—47 szám, Róna Jenő dr. Popa Gheorghe-utca 1 szám, Silberstein Szcilia Basarab Voda-utca 45—47 szám, Kovács Magda Eug. Stanescu-utca 4 szám alatt lévő ingatlana.

A munkára hivatott zsidók felmentése

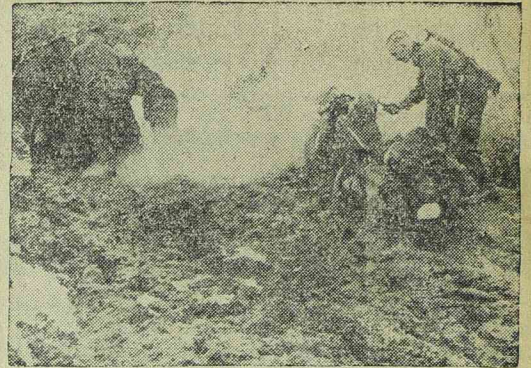
Az arad megyei prefektúra rendeletet adott ki, amelyben közli a kereskedelmi és ipari vállalatokkal, amelyek az arad megyei prefekturától a munkára rendelt zsidó személyzet felmentését kérték, hogy a benyújtott kérvényüket az alábbi módon egészítsék ki: Csak azokat a kérvényeket veszik figyelembe, amelyeket a mozgósítási tervbe felvett vagy fel nem vett vállalatok nyújtottak be, amennyiben szerződésük van a hadsereggel vagy valamely állami hatósággal, vagy rendelésük van azoktól; a románizálásra kötelezett vállalatokét, függetlenül attól, hogy a zsidó személyzet mellett már van, vagy nincs román alkalmazott, de ez a kivétel csak 1941. december 31-ig érvényes, a nemzetgazdasági minisztérium által mint olyannak feltüntetett vállalatokét; pénzügyi intézményt, amelyeket a román Nemzeti Bank szükségesnek tekint. A vállalatok és intézmények a kérvényben az alábbi adatokat tüntetik fel: kimutatásszerű felsorolása az 1941. június 21. előtti alkalmazott zsidó személyzetnek a szükségesség sorrendjében; az alkalmazott korosztálya; a felmentés indokolása, feltüntetése annak, hogy hány román alkalmazottja van a vállalatnak. A kérvényhez mellékelni kell az 1941. májusi és júniusi fizetési kimutatás másolatát, esetleg a pénzügyi igazgatóság által kiadott különleges munkaszerveződést.

A vörös katonaság ilyen akadályokkal akarta feltartóztatni a német előnyomulást.

A német tankok folyók vizén is keresztüljáróznak.

A motorkerékpárt a szovjetországi felzött utakon tolni kell.

= KÖZGAZDASÁG =

Az 1941-42. évi rekvirálási árszabály

Beszámoltunk már arról, hogy a hivatalos lapban megjelent az 1941-42. évre érvényes rekvirálási árszabály. Most közöljük minden egyes rekvirálható cikkre nézve a központi rekvirálási bizottság által megállapított árat.

Állatok:

Tüzségi, vagy lovassági ló 15—25 ezer lei, szállító oszlophoz beosztott ló 10—17 ezer lei, trénhez beosztott és teherhordó ló 7—12 ezer lei, ökör minőség szerint 25—30 ezer, 18—25 ezer, illetve 10—18 ezer, tehén minőség szerint 16—25 ezer és 10—13 ezer lei, tehénboju egy évig 4—7 ezer lei, bivaly minőség szerint 14—20 ezer és 10—12 ezer lei, borbécs 1600—2000 lei, kecske 1000—1200 lei, juh 1200—1500 lei, bárány 600—1000 lei, koca kilogrammonként 60—70 lei élőszulban.

Turó, vaj, tej:

Juhturó (burduf) 100—120 lei kilogrammonként, juhturó (telemea) 70—80 lei, tehénturó 40—50 lei, kaskaval 80—120 lei, édes juhsajt 50—60 lei, juhtej literje 14—16 lei, tehén- és kecsketej 10—14 lei, préseletlen vaj 135—160 lei kilogrammonként, préselt vaj 180—200 lei, növényi vaj 70—80 lei, orda 50—60 lei.

Husfélék:

Marha- és bivalyhus 65—75 lei kilogrammonként, juh- és kecskehus 55—65 lei, sertéshus 85—95 lei, füstölt juh-, kecske- és marhahus 85—95 lei, nyers faggyu 65—75 lei, olvasztott faggyu 75—85 lei, füstölt szalonna 110—120 lei, friss szalonna és hár 100—110 lei, sertésszir 100—110 lei, tojás 3—3.50 lei darabja.

Gabonaneműk:

Buza a raktárban átvéve tíz tonnás vagononkénti

AZ ELSZÁLLÍTÁSKOR KIFIZETIK A HADSEREG RÉSZÉRE VÁSÁROLT GABONÁT. A földművelésügyi minisztérium a gazdák tudomására hozza, hogy a nemzetvédelmi minisztérium utasítást adott a körzeti parancsnokságoknak, hogy a hadsereg részére zárolt gabonamennyiségeket szállítsák el és ellenértékét fizessék ki.

Hogyan szállítható áru Bukovinába és Besszarábiába. A nemzetgazdasági minisztérium közli, hogy a kereskedelem, ipar és kézműipar szakmai ügyosztályának különleges engedélye alapján mindenfajta áru szállítható Besszarábiába és Bukovinába. Az engedély iránti kérvényben feltüntetendő a szállító személy vagy cég pontos címe, az áru milyensége és sulya, vasúti berakodó állomás és végül a rendeltetési állomás.

Szeptember 10-ig válthatók ki a behozatali engedély nélküli áruk. A nemzetgazdasági minisztérium közli az importőrökkel, hogy a július 31-ig a vámhivatalokhoz behozatali engedély nélkül érkezett áruk kiváltását, amelyet egyezbén augusztus 20-ig meghosszabbítottak, újabb intézkedéssel szeptember 10-ig tolták ki.

Adómentesség a kül- és belföldi műtrágyára. A pénzügyminisztérium most kiadott rendeletével úgy a külföldről behozott, mint a belföldön gyártott műtrágyát mentesítette a forgalmi adó, a négy százalékos nemzetvédelmi illeték és a többi bélyegilleték alól.

Szeptember 30-ig kifizetendők a katonaság részére történt szállítások utáni adók és illetékek. A pénzügyminisztérium közli a kereskedelmi vállalatokkal, alkalmi szállítókkal és munkavégzési vállalkozókkal, hogy a román vagy német hadsereg részére történt szállítások utáni bélyegilletéket, fogyasztási- és forgalmi adót legkésőbb szeptember 30-ig egyenlítették ki.

mennyiségben 117 ezer lei, árpa 70 ezer lei, zab 72 ezer lei, kukorica 72 ezer lei, rozs 87 ezer lei. Egy vagon buza őrlése 5000 lei, egy vagon kukoricáé 3500 lei.

Lisztfélék:

Hetven százalékos őrlésű egységes buzaliszt 16.50 lei kilogrammonként, szitált kukoricaliszt 10 lei, szitálatlanul 8 lei, korpa 6 lei.

Takarmányfélék:

Préseletlen széna kazalba rakva 1.50 lei kilogrammonként, hegyi és réti széna kazalba rakva 2—2.50 lei, buza és rozsszalma 1 lei, árpa zab és kölesszalma 1.20 lei, lóhere és lucerna 3 lei kilogrammonként.

Főzelékfélék, gyarmatárúk:

Zöldpaprika 50—60 lei százankint, tea 1000 lei kilogrammonként, szárazbab 15—20 lei, Franck-kávé 65 lei, vöröshagyma 6—8 lei, lencese 18—25 lei, viaszgyertya 155—170 lei kilogrammonként, parafingyertya 114—133 lei, stearingyertya 65—95 lei, olajbogyó (maslina) 100—200 lei kilogrammonként, borsó 18—25 lei, murek 5—7 lei, rizs 90—110 lei, petrezselyem 5—7 lei, paszternák 5—7 lei, aszalt szilva 60—80 lei, téli retek 100—200 lei százankint, citromsó 270—340 lei, fokhagyma 36—45 lei százankint, káposzta 3—7 lei darabonként.

Italok:

Sör tíz literenkint 215 lei, borecet 15—55 lei, ujbór tíz literenkint 400—500 lei, kétéves ó-bor tíz literenkint 500—600 lei, törkölypálinka tíz literenkint 700—800 lei, szilvapálinka tíz literenkint 700—900 lei.

Katonai felmentés a cukorrépatermelő gazdáknak. A földművelésügyi minisztérium közbenjárására a nagyvezérkar szeptember 1-től december 1-ig terjedő hatállyal mentesítette a katonai szolgálat alól az 1936 és régebbi korosztályba tartozó legénységi állománybelieket akik félhektárnál nagyobb területen termelnek cukorrépat. Feltételül tűzte ki a nagyvezérkar, hogy az illető gazdáknak szerződéses megállapodása legyen a cukorgyárakkal és ne tartozzanak hadművelési egységekhez.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195.50 svájci frank 42.89—45.62. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—3.05, német márka 59—60, szlovák korona (38 százalékos felárral) 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, lira 9.50—9.50, francia frank (38 százalékos felárral): 3.17—3.30. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 756.52—786.33, egyiptomi font 775.92—806.41, palesztinai font 759.37—789.39.

Amateur-lényképeket
Nagyítások!
Reprodukciókat

készít

FOTO STUDIO
ENGEL ENDRE

Timisoara 1, Piata Libertății 4. Tel. 34 30

Sighisoara városi mézszárszék létesül. A husárak emelkedésére és a nemzetgazdasági minisztérium utasításaira való tekintettel, Sighisoara polgármesteri hivatala elhatározta, hogy városi mézszárszék létesít, ahol a disznóhus kilóját száz leiért, a marhahus kilóját pedig hetven leiért árulják. A városi mézszárszék első sorban a kórházak, szanatóriumok, iskolai internátusok, diákotthonok, a hadsereg egységei és a szűkölködő lakosság husszükségletét látja el.

Határozó napló

AUGUSZTUS 30:

Kétszáz kilogrammon felüli ócskavasmennyiség bejelentése a város-, illetve községházán.

AUGUSZTUS 31:

1 és 2 leies váltópénzek forgalmi értéke lejár. Vállalatok, kereskedők és magánszemélyek, akik olyan írásbeli, vagy szóbeli megállapodást kötöttek, amelyek után az aránylagos illetéket a megállapodás természetéből kifolyólag csak az ideiglenes érték után rótták le, eddig a napig tartoznak a tényleges érték-szerinti illetéket kiegyenlíteni.

Gyapjufeldolgozó gyárak és műhelyek bejelentést tartoznak tenni a nemzetgazdasági minisztérium nyersanyagosztályának a birtokukban levő gyapjukészletekről és azok feleségéről.

Augusztus 24-én zárolt gyapjukészletek beszállítását a gyapjügyűjtő központokba. Kivételet képez a zárolás alól a timárgyapju és a bórról nyírt gyapju, valamint husz kilogrammot meg nem haladó mosatlan gyapju, amelyet a termelő saját juhaitól nyert és csak saját szükségletére fordíthat.

SZEPTEMBER 10:

Kertészetek forgalmi adója havonta eddig a napig kifizetendő.

Ócskavas készletek havonta eddig a napig bejelentendők.

A július 31-ig a vámhivatalhoz érkezett behozatali engedély nélküli áruk utólagos vámolásáig eddig a napig lehetséges.

SZEPTEMBER 15:

Erdőirtás megkezdése az érvényben levő rendelkezések figyelembevételével.

Belföldi mezőgazdasági gépgyárak kimutatást tartoznak felterjeszteni a közellátási államtitkárság árellenőrző osztályához a gyártási költségekre vonatkozóan.

Rádió
SZOMBAT, AUGUSZTUS 30.

Bucuresti: 6 Indulók, hírek, hangverseny. 12.20 Román zene. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17.30 Hírek. 17.45 Előadás. 18 Hanglemezek. 19 Társadalmi szemle. 19.15 Hanglemezek. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó.

Rövidhullámú román adó. 23 Német nyelvű adás, hanglemezek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemezek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemezek.

Budapest I: 6.40 Torna, hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.20 Humor a XVII. században (felolvasás). 10.45 Mit nézzünk meg? 11.30 Beszélgetés egy levél-tel. 12.10 Ilinczy László szalonzenekara. 12.40 Hírek. 13.30 Hanglemezek. 14.30 Hírek. 15.20 Szórakoztató zene hangfelvételtől. 16.45 Hírek. 17.50 Rádióposta. 18.15 Fuvószkenar. 19 Hírek. 19.20 Innen-onnan (hangkének). 20 Tamási Áron elbeszélése. 20.20 Koréh Endre magyar nótákat énekel, kíséri Oláh Kálmán cigányzenekara. 21 Ravasz László dr. nűspók előadása. 21.20 A Királyhágón (az 1941. augusztus 20-iki helyszíni közvetítés megismétlése). 21.40 Hírek. 22.10 A rádió zenekara, közreműködők Kőszegi Teréz. 23.25 Hanglemezek. 24 Hírek.

Budapest II nem közvetít műsort.

SPORTTESEMÉNYEK

Hirverés nélkül, csendes, komoly sportmunkát végez az RGT több száz működő tagja

Van Timisoara egy tornaegyesület az RGT, amely csendben, komoly és céltudatos vezetés mellett értékes sportmunkát végez a napi robotban elfáradt tagok testi és lelki felüdítése terén. A Bega partján fekvő sporttelepen egész nyáron át élénk egyesületi élet zajlik. Lelkes és szakavatott vezetők gondoskodása folytán torna, tenisz, ping-pong, labdajátékok és vízisportok művelésével mindenki talál kedvére való szabadidő mozgási lehetőségét. De az egyesület kitűnő szellemére jellemző, hogy a tagok nem elégednek meg az egyszerű mozgási lehetőségekkel, hanem szortzerű küzdelmekkel élénkítik azokat. Így vasárnap délután 5 órai kezdettel házi tornaversenyt rendeznek, amelynek keretén belül korlát, nyújtó, ló és gyűrűgyakorlatok kerülnek bemutatásra, míg egyes csapatok Volley-Ball és nehéz-labda mérkőzéseket vívnak majd. Most fejeződött be a házi teniszverseny, amelyen huszonegy versenyző mérte össze az erejét színvonalas küzdelmekben. A verseny eredményei különben a következők: Férfi egyesben 1. Dr. Brády, 2. Imre, 3. Kürthy és Kinál. Férfi párosban 1. Halmos-Hirivnyák dr., 2. Kürthy-Sipos, 3. Brády dr.—Imre és Steiner—Mozert. Női egyesben 1. Gállikné, 2. Csoba

B., 3. Dobay I. és Götz I. Vegyes párosban 1. Gállikné—Kürthy, 2. Götz I.—Imre, 3. Imréné—Brády dr. és Dobay I.—Hau. Most folyik a házi ping-pong verseny közel száz résztvevővel. Ebben a versenyben korra és nemre való tekintettel vesznek részt a tagok és megint csak a pompás egyesületi szellem dicséretére lehet mondani, hogy bizony a felnőtt versenyzők komoly küzdelmeket vívnak akár még gyermekkorban lévő játékosokkal is, mert ebben a házi versenyben minden nevező mindenkiel játszik és bizony ennek a versenynek a rendezése sok időt emészt fel, bár délelőtt és délután folynak a küzdelmek.

Amint a fentiekből is látható a timisoarai tornaszok egyesülete a tömegsport szolgálatában áll és ez nem kis mértékben az egyesület elnökeinek Kürthy Bélának az érdeme, aki egész szabad idejét az egyesület felvirágztatására áldozza. Az elnök munkatársai egytől-egyik lelkes sportemberek, akik ugyancsak szívvel-lélekkel dolgoznak az egyesület kiépítésén. A jelek szerint ez teljes mértékben sikerül is és áldásos munkájukkal testben és lélekben megerősödött tagokat nevelnek... (Sz. I.)

A magyar NB első meglepetése

DiMÁVAG—Ferenéváros 2:2 (1:0)

Budapestben 6000 néző előtt játszott csütörtök délután a két csapat. A mérkőzés eredménye nagy meglepetés, mert a bajnok Ferencváros leadta az első pontot. Az idén az összes csapatok erősítettek, hogy a Fradi egyeduralmát megdöntsék és ezzel a magyar NB I-et kiegyensúlyozottabbá tegyék. A kiegyensúlyozottság jele a zöld-fehérek eme első pontleadása, amelyet a diósgyőri gépgyár csapata kitűnő játékkal teljes mértékben kiérdemelt. A hétköznapi ellenére is nagyszámú közönség előtt a két csapat így állt fel egymással szemben:

DiMÁVAG: Gáspár—vitész Bóhus, Felföldi—Kerész, Sóos, Barta — Füzér, Regőczy, Fazekas, Barna, Turbék.

Csikós — Szoyka dr., Pósa — Sárosi III, Polgár,

Lázár — Lukács, Kiss, Finta, Sárosi dr., Gyetvai.

A 7. percben Fintának van nagy helyzete, de a kitűnő középcsatár nem tud eredményes lenni. Változatos játék következik egészen a 34. percig, amikor Regőczy lövése a kifutó Csikós mellett a kapufáról a hálóba perdül (1:0). A 41. percben Gyetvai pompás beadásából, a jól őrzött Finta csak gyenge lövést tud kapura küldeni. Szünet után a 8. percben Lukács beadása Felföldi lábáról irányt változtatva a hálóba pattan (1:1). Nagy harc indul meg a győzelemért, amely ugyilátszik a Ferencvárosnak sikerül is, mert a 28. percben Gyetvai beadásából Kiss a vezetést is megszerzi (2:1). De öt perc múlva Fazekas egyből küldött lövését Csikós nem tudja kivédeni (2:2). Az eredmény megváltoztatására irányuló minden további kísérlet meddő marad.

A VÖRÖS POKOL

Pjotr Fedorovics Tobeljev élményei a vörös paradicsomban

A DÉLI HIRLAP EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICS KRIMOV

17

— Van nekem, anyám.

És máris leszedtem vállamról Marija Evgenovna vaszontáskáját, amelyből előkerült egy csomó enni-való. Megkínáltam anyámat, aki nem kérte magát. Mohóságából arra következtettem, hogy az előző napon koplott.

Amíg evett, azt latolgattam magamban, vajjon megmondjam-e neki az igazságot apámról és magamról. Végre is úgy találtam jobbnak, hogy ezt nem teszem. Apámról azt mondtam, hogy bizonyosan valamely börtönben várja szabadulását, ami előbb-utóbb megtörténik. Magamról azt állítottam, hogy elégedetlen voltam a katonai akadémia új rendjével, megszöktem onnan, álrúhát szereztem és úgy jöttem haza.

— Csakhogy itt vagy, Pjotr Fedorovics, nem is engedlek el többé magam mellől. Itt foglak majd rejtegetni kis lakásomon. Együtt majd csak kivárjuk a jobb idő bekövetkezését.

Nem vallottam be anyámnak, hogy nem maradhatok nála. Pár napig mindenesetre ott akartam maradni de ennek közlésével várni akartam.

Anyám lefektetett az ágyba és úgy betakart mintha még mindig kisfiu lettem volna.

Hamarosan elszundítottam. Nem tudom meddig alhattam. Arra ébredtem föl, hogy nyílt a kis házmesteri lakás ajtaja.

Kinyitottam a szememet és láttam, hogy anyám szorongatott. Abból különböző enni-valót szedett ki, lépett be.

Vállát kendő takarta és a kendő alatt szatyort amelyet a kis asztalára rakott.

— Fiaccskám, Pjotruskám, — szólalt meg halkán, amikor észrevette, hogy ébren vagyok — nézd, készi-

tettem neked mosdóvizet, öltözz fel és majd akkor elkülünk az ebédnek.

Hamarosan elkészültem. Közben anyám kérdésemre elmondta, hogy még volt egy gyűrűje és azt cserélte be az élelmiszerekre.

Körülbelül egy hétig rejtőzködtem anyám kicsiny szobájában. Megtudtam tőle azt is, hogy a házban majdnem az összes lakásokat kommunisták foglalták el, akik mind valami tisztséget viseltek az új szovjet-köztársaságban.

Áldottam a szerencsém, hogy megérkezésem éjszakáján nem kértem bebocsátást régi lakásunkba. Egyenesen Vorozov politikai biztos karmaiba kerültem volna és valószínű, hogy azóta már nem is élnék.

A külső eseményekről is sokat mesélt nekem az anyám, mert naponta megfordult a városban, ezenkívül hallotta a házba telepedett bolsevisták hangos dicsővéseit is. Még többet tudtam meg azonban azokból a kommunista újságokból és röpiratokból, amelyeket az utcán ingyen osztogattak és amelyekből anyám mindig hozott nekem.

Fájdalommal gondoltam arra, hogy anyámat el kell hagynom, de nem volt semmi célja, hogy még hosszab ideig bujkáljak ténlenül. Azért elhatároztam, hogy lassankint előkészitem távozásomra. Azt is forgattam a fejemben, hogy később, ha már valahogyan elhelyezkedtem, magamhoz veszem anyámat, vagy pedig elviszem vidékre valamely rokonhoz, vagy ismerőshöz. Több apai és anyai ágon való frokonunknak földbirtoka volt és ha a birtokot a bolsevisták el is vették tőlük, a lakóházukat talán mégis meghagyták nekik. Elsősorban Alexander Pavlovics Dolgorukov nagybátyámra gondoltam, aki a muzsikjaival mindig emberségesen bánt és azok valósággal imádták. Ha nagybátyámat nem is találánál már falujában, muzsikjai közül bizonyára akad olyan, aki szívesen ad hajlékot anyámnak. Hiszen az a birtok eredetileg anyám apjára volt és ott növekedett föl.

Azonban a sors ismét beleavatkozott terveimbe és másként intézte a dolgokat, mint azt én kigondoltam.

Egyik éjszaka — anyám az ágyban, magam a padlóra terített ágyneműn, amelyen anyámmal osztottunk — éppen aludtunk, amikor erősen megzörgötték az ajtót.

— Ki az? — kérdezte ijedten anyám.

Sport hírek mindenfelől

A most lebonyolításra kerülő háborus kupa mérkőzések után a labdarúgószövetség tervei szerint tavasszal már ismét a rendes Nemzeti-Bajnokság kerül megrendezésre. Tavasztól kezdve tehát a labdarúgó-bajnokság két fordulóját egy és ugyanazon naptári évben bonyolítják majd le egy közbeeső nyári szünettel. A nyári játékosvándorlások és más ilyen holt időnyelvi „munkák” tőlire maradnak majd.

Miután a labdarúgószövetség központi bizottságának tagjai a legtöbb esetben nem tudnak a kívánt számban össze jönni és ezért az ülések elmaradnak, most az OSR olyan határozatot hozott, hogy egyelőre a megjelenő tagok számára való tekintet nélkül is megtarthatják és érvényes határozatokat hozhatnak az ilyen csonka üléseken is.

A svéd Gunder Hägg 2000 m-en 5:23 idővel győzött.

A magyar NB I vasárnapi fordulójának mérkőzései: Újvidéki AC—MÁVAG, GAMMA—WMFC, Szolnoki MÁV—Nagyvárad AC, Lampart FC—Ferenéváros, Kispeszt—Elektromos, Újpest—Salgotarjáni BTC, Szegedi Vasutas SE—Szeged AK, Kolozsvári AC—Diósgyőri MÁVAG.

A Kreitz felett győzedelmeskedő Vogtnak október 5-ig meg kell mérkőznie Seidler-el. Kreitz helyett pedig Vogt mérkőzik majd az olasz Giustoval is a hivatalos öklövív Európa-bajnokság során.

Németországban görkorcsolya-hoki bajnokságokat rendeztek, amelyek most már a döntőmérkőzésekhez jutottak.

Svédországban jövő év januárjában svéd-német birközverseny lesz.

Sport-Foto-Optic

A legolcsóbb sportotlkek és azok javítása

A. M. Mulley-nél

TIMISOARA

I, Str. Solderer 11

Telefon 10-19 Fiókizlet: IV. Bul. Berthelot 10

— A cseka rendőrsége, Kinyitni! Anyám nem tető nyomban eleget a felszólításnak, mert az a csekély reménysége volt, hogy tévedés van a dologban és azért az ajtón keresztül kérdezte:

— Kit keresnek? — Legyen nyugodt, hogy jó helyen járunk, — felelte odakint egy erélyes hang — mondom, nyisson ajtót és ne várja, míg azt betörjük.

Az a gonólatom támadt, hogy engem keresnek. Valaki meglátott talán és besugta a rendőrségnek.

Odasugtam anyámnak:

— Kimászom a pincének az utcára nyíló ablakán és meglapulok ott. Anyácskám, csak nyissad ki nyugodtan az ajtót és ha majd elmentek, visszabukok.

Hangtalanul kitértam az ablakot, összemarkoltam a ruhámat, kitétem a járdára és aztán magam is utána másztam. Anyám belülről megint behajtott az ablakot. Szorosan a fal mellé fektüdtem és hallgatóztam. Még hallottam, amint anyám a földről az ágyneműt sietve visszarakta az ágyba, aztán kinyitotta az ajtót.

Nem hallottam, hogy a rendőrség emberei beléptek volna a házmesteri lakásba. Csak a küszöbről beszéltek.

— Maga Milena Gavrilovna Tobeljev, Fedor Alexandrovics Tobeljev volt gárdaezredes özvegye?

— Milena Gavrilovna Tobeljev vagyok, valóban, de Tobeljev ezredesnek nem özvegye, hanem a felesége.

— Ne feleseljen. Azt mi jobban tudjuk. Hiszen a férjét agyonlőtték.

— Jaj, Istenem, — sikoltott anyám és hallottam, amint összerogyott.

A csekarendőrök azonban nem törődtek velem, hanem az iménti hang folytatta:

— Azért jöttünk, hogy letartóztassuk. Velünk jön. Fiát, Grigorij Fedorovics Tobeljovot közel a háttérhez szökés közben elfogták. A szökevények üldözéséről szóló rendelet értelmében nyomban agyonlőtték. Miután azonban valószínű, hogy a szökését maga segítette elő, börtönbe kerül addig is, amíg elnyeri méltó büntését. Tápászkodjék fel, megyünk!

(Folytatjuk.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Az apróhirdetések eredménye minden körülmények közt gyors és biztos. ALLASKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés husz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szóig 20 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szóig 30 leu, minden további szó kettő leu. Jelige és „Cim a kiadóban”-hirdetések után öt leu pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Tel.: 28-10. II. kerületben: Hayer-tözsde, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Piata Badea Cárta 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Grozescu trafik, Pta Küttl. — Pribac Mária trafik (Corso mozi mellett). — Welter-trafik, Pta Dragalina 6. Tel.: 45-06. — Wittek trafik, Bulv. Regele Carol 54. — Colicoja trafik (v. Galgóczy), Str. Bratianu 15/a. Tel.: 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetői irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Alkalmazás

Jóllátó mindenest szeptember elsejére alkalmazást találhat. Érdeklődni lehet Timisoara, Str. Scipio 2. Délután 4-8 óra között. (4920)

Onállóan dolgozó cukrászt keresek azonnali belépésre. Cimeket „Mester-könyvvvel” jeligére a timisoarai kiadóba kérek. (2099)

Kifutófiút azonnali belépésre keresünk. Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. (4822)

Középkori, megbízható házvezetőnő egy személyhez szeptember 1-re felvétetik. Cim: Rudolf Mosse, Arad, Strada Eminescu 8. (4750)

Főzni tudó mindenest keres keresztény családot két személyhez. Bulev. Regina Maria 1. szám. II. em. 11. (3575)

Fiatalfutóleány felvétetik Reiter János órásnál. Timisoara IV., Strada Varcareus 29. (2112)

Keresek egy angol-francia nyelvet bírónőt, leányom mellé, 1-2 hónapra, esetleg hosszabb időre. Simon Béláné, Hatég, Hunedoaramegye. (3359)

Hentes-segédet, csemegést és kiszolgáló lányokat felveszek. Czmor Péter, Arad, Piata Avram Iancu 16. (3360)

Allást keres

Egyedülálló római katolikus nő házvezetőnői állást keres, kisebb falusi háztartás vezetését is vállalja. Járta a háztartás összes munkáiban. Kitűnő, több éves bizonyítvánnyal rendelkezik. Cime: Klozik Mária, Belfir, Parochia. (3103)

Öregbe asszony állást keres öregebb házaspárhoz, mint szakácsnő, vagy bejárónő. Timisoara III., Str. Porumbescu 55. szám, ajtó 3. (2081)

29 éves, román anyanyelvű özvegy, szállodai szobaasszonynak ajánlkozik, ahol portás is van. Övaddal rendelkezik. Megkeresést Imperial-szálloda, Timisoara IV., kér. (2098)

Idősebb szakácsnő, jó bizonyítvánnyal, állást keres urházban, lakás ellenében. Esetleg házmesternek. Cim a timisoarai kiadóban. (2113)

Középkori, jó megjelenésű özvegy urinő házvezetőnőnek menne vidékre is. Választ „Szorgalmas és megbízható” jeligére a timisoarai kiadóba kérek (3848)

Nyugdíjas tisztviselő 75%-os vasuti kedvezményrel, román, német, magyar nyelvtudással megfelelő állást keres, szerény igényekkel. Ajánlatokat „Kaucióképes” jeligére a timisoarai kiadóba kérek. (2110)

Lakás

Egyszobás lakást keresek lehetőleg azonnalra, vagy október 1-re. Cimeket „Gyermektelen házaspár” jeligére a timisoarai kiadóba kérem leadni. (3012)

Különbejárata elegáns, butorozott szobát, fürdőszobahasználattal, lehetőleg telefonnal, azonnalra keresek. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3332)

Különbejárata, csinosan butorozott szoba, közel a villamoshoz, azonnal kiadó. Timisoara II., Str. Moise Nicoara 8. sz. (4300)

Manzard lakás, tiszta, szoba-konyha, 2 személy részére sürgősen kiadó. Brasov, Str. Biserica Romana 3. szám. (3114)

Modern belvárosi garconlakást, zónában, elcserélnék hasonló, zónán kívüli, garconlakással. Ajánlatokat „Nagy lépés” jeligére a timisoarai kiadóba. (2082)

Egy, esetleg kettő szobás, fürdőszobás lakást keresek azonnalra. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. sz. alá kérek. (3340)

Gyermektelen házaspár belvárosban egyszobás-konyhás lakást keres szeptember 1-re. Cimeket Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. szám alá kér. (3335)

Oktatás

Gépirótanfolyam, 10 ujjas rendszerrel, szeptember 3-án kezdődik. Beiratkozások ugyanezen dátumig történnek. Triumph, Arad, Eminescu-utca 14. sz. Háttul az udvarban. (3357)

Irodakiképzés!!

A miniszterileg engedélyezett **ENGELMANN** téle gyors- és gépiró-szakiskolában a beiratások megkezdődtek. Timisoara IV., Strada Bonnaz 4 (a Piata Küttl-nél)

Adás-vétel

Madárkalitka vékony drótfonatból, tartós, 100x70x60 cm., éneklő és diszmadáraknak alkalmas, olcsón eladó. Timisoara IV., Str. E. Gojdu 11. Thiery-nél. (2096)

Jégszékények, varrógépek, irodaberendezések, irógépek, hálósobák, ebédlők, matracok, ottománok, kertibútorok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl 2, az udvarban. (3081)

Családi ház, vagy villa, egy vagy több lakással, lehetőleg kerttel, jó városnegyedben megvételre kerestetik. Részletes ajánlatok „Komoly revő” jeligére a timisoarai kiadóba kéretnek. (2084)

MIELŐTT VENNE, VAGY ELADNA külföldi vagy belföldi perzsát, antik butort, márkás porcellánt, ezüst dísz tárgyat, műtárgyat, festményt, szobrot, Wertheim-kasszát, irógépet, könyvritkaságot, linoleumot, irodaberendezést — forduljon bizalommal az „ARTA” bizományi üzlethez, Arad, Strada Alexandri 5. szám. (3060)

Eladó egy recamier és egy ovális kihúzható ebédlőasztal, 6 párnázott székekkel. Timisoara-Fratelia, VIII-ik utca 6. sz. (2104)

Elsőrendű fekete keresztúros zongora, páncéltökövel, kifogástalan, majdnem új állapotban eladó. Timisoara III., Str. Timotei Cipariu 1. II. em. Református épület. (2060)

Megvételre keresek egy sportkocsit és egy jó állapotban levő esőköpenyt két éves gyermek részére. Cimeket kérem Timisoaran, a Küttl-téri Grozescu-trafikban leadni. (2109)

Bérházat 800.000 leig keresek megvételre. Ajánlatokat „Rentábilis” jelige alatt a timisoarai kiadóba kérek. (2111)

Famegmunkáló marógép eladó. Ugyanott bognárségéd felvétetik. Német, Timisoara-Freidorf, Str. Cimitirului 7. sz. (2108)

Komplett ebédlőbutor minden elfogadható áron sürgősen eladó. Arad, Bulv. Dragalina 14. I. em. 4. (3351)

Tartsd hullám

a legújabb módszer szerint olajjal főzve

WALTRICH

fodrász Timisoara II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok. 1-2-3-6-os villamos megállójánál ::

Szálloda, étterem Arad megye forgalmas községében, azonnal eladó. Cim: Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8. (3352)

Üstházat vasúttal megvételre keresek. Cim: Rudolf Mosse Arad, Strada Eminescu 8. (3354)

Előnyös csere és vétel. Eladó: bérház, 5x2 szoba, konyha, éleškamra, fürdőszoba, előszoba. Új ház, 4 szoba, mellékhelyiségek, kert. Bérház, évi 400.000 lei jövedelemmel. Házak, 150.000 leitől 2 millióig. Cserélek: házakat Oradea, Cluj, Satumaren 700.000 leitől 2 és fél millióig. 10 hold földet 2 km.-re a mediasai állomástól, 10 holdat 5 km.-re a sacasani állomástól, első osztályú szántó, ez esetleg el is adó, holdanként 40.000 lei, fizetendő Timisoarán. Eladó: timisoarai határban 2, 3, 5, 17, 20 hold föld. „DACIA FELIX” Ag. Gen. de Comert, Timioara II., Str. 3 August 25. szám. (4320)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és irógépeket, hálósobát, ebédlő- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és dísz tárgyak nagy választékban. Vesszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (3059)

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle illiomtejkremet, illiom-tejszappant és illiomperdert, három színben. Kapható kizárólag a

Városi gyógyszertárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében

Timisoara I., Piata J. C. Bratianu

Kereskedelmi szakfolyam

Miniszterileg engedélyezve Szentirmai Ivor tanár vezetésével ismét megnyílik. Beiratkozás. Timisoara I., Bulevardul Regele Mihai 8, III. em. 2, volt Duca, (Thomas-ház)

Eladó: egy súlyesztő Singer-varró- és stoppológép, egy fekete brabanti bundás és egy ecrü-filé asztalterítő. Cim: Rudolf Mosse-hirdetőben Arad, Str. Eminescu 8. (3356)

Vennék jó állapotban levő uriszobát berendezést. Cimeket a timisoarai kiadóba kérem „Uriszoba” jeligére (2109)

Eladó azonnal 132.000 lei évi jövedelemmel hozó, gyárvárosi piac melletti ház. Cim a timisoarai kiadóban. (2068)

Különlél

Kosztos diákok teljes ellátásra felvevnek. Timisoara I., Strada Braniste I. em., Banatia mögött. (4596)

Komoly román tőkés, keres társulást nagyobb vállalatba. Cim a timisoarai kiadóban. (4600)

Kosztos diákokat gondos ellátásra felveszek. Zongora a házban. Timisoara III., Rusu Sirianu-utca 8. (5020)

Két diákokat vagy diákleányt vállalt teljes ellátásra, fürdőszoba- és zongorahasználattal, nem zónában. Grünwald, Timisoara III., Piata Plevnei 6. (2090)

Juhász Attila:

„Remeg a Föld és az ember”

c. tanulmánya kiadókiváltalunkban kapható. Ara 20 lei.

PÁLYÁZAT.

A fibisi római katolikus magyar iskolások pályázatát hirdet egytanerős osztatlan iskolához. Okleveles tanítók vagy tanítónők pályázatukat f. év szeptember 8-ig küldjék el Parochia rom. cat. Masloc, jud. Timis-Toronta címre.

Fizetés havi 4000 lei. Az állás azonnal betöltendő.

Igazolvány - fényképek

a FOTO STUDIOBAN

a leggyorsabban készülnek

Timisoara I., Piata Libertăti 4

Hirdessen a

Déli Hírlapban